

Regeringsverklaring door Kris Peeters, Minister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams Parlement – 13 juli 2009

Geachte Voorzitter,
Dames en Heren,

Het is onze vaste overtuiging dat Vlaanderen vandaag meer dan ooit nood heeft aan een sterke, krachtdadige regering. Het regeerakkoord dat wij u ter goedkeuring voorleggen, heeft dan ook als titel “Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving”.

Deze nieuwe Vlaamse regering start in zeer moeilijke financiële en economische omstandigheden. Het is trouwens voor het eerst in de geschiedenis van onze eigen Vlaamse instellingen dat een nieuwe Vlaamse regering onmiddellijk moet beginnen met omvangrijke besparingsmaatregelen.

De wereldwijde financiële en economische crisis treft Vlaanderen immers hard en heeft ook erg negatieve gevolgen voor de inkomsten van de Vlaamse regering.

Vlaanderen, met zijn open en sterk exportgerichte economie, wordt sinds september 2008 zwaar getroffen door de economische crisis. Volgens de meest recente vooruitzichten zou onze economie pas vanaf 2011 opnieuw groeien maar op een lager niveau dan de periode voor de crisis.

Parallel hiermee neemt de werkloosheidsgraad onrustwekkend toe : in 2009 bedraagt deze in Vlaanderen 8,9% en deze zou oplopen tot 10,5% in 2010. Dit is de ergste werkloosheids situatie sinds 1980. Daarna, in de periode 2011–2014 zou de werkloosheidsgraad zich stabiliseren rond 9,7%, dus boven het niveau van voor de crisis. Wij zijn ons sterk van bewust van de ernstige sociale gevolgen van het jobverlies van de mensen en van de impact op bedrijven en zelfstandigen die in falen kunnen gaan.

Deze cijfers tonen aan dat onze economie zeer kwetsbaar is, dat onze welvaart en welzijn snel in gevaar kunnen komen.

Daarom zijn het nu beslissende tijden voor Vlaanderen. Vlaanderen moet nu daadkrachtig bestuurd worden : vooreerst moeten de gevolgen van de economische crisis verder aangepakt worden. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat Vlaanderen klaar staat als de crisis voorbij is. Op dat moment zullen we nog meer dan nu het geval is, te maken hebben met een wereldeconomie waarin omgeving, klanten en concurrentiepositie zeer snel in beweging zijn.

Ondertussen mogen we ook de andere, bestaande uitdagingen niet uit het oog verliezen. Het gaat daarbij om de gevolgen van de vergrijzing van de samenleving, met onder meer daardoor toenemende zorgvragen, het omgaan met diversiteit, de klimaatproblematiek, enz.

We mogen echter niet pessimistisch zijn. We moeten geloven in de kracht van Vlaanderen, in de kracht van ons uitstekend onderwijs, in het innovatievermogen van ons bedrijfsleven, in de talenten en de werkkraft onze mensen, in de troeven van onze centrale ligging met de havens als belangrijke poorten, enz.

We moeten de bronnen van onze welvaart veilig stellen. Als we weten dat duurzame economische groei gebaseerd is op technologische ontwikkeling en innovatie dan is het inderdaad essentieel om ons beleid

daarop af te stellen. We willen ook de noodzakelijke verandering stimuleren, vooral in domeinen waar op termijn iedereen echt beter van wordt, zoals bijvoorbeeld in het domein van energie en grondstoffenbesparing, een efficiëntere infrastructuur, een echte dienstverlenende houding door de overheid.

We moeten aan onze solidariteit blijven vasthouden. Vlaanderen is altijd een solidaire regio geweest en dat moet zo blijven. We hebben een goed uitgebouwde welzijns- en gezondheidszorg en het is onze ambitie om deze zorg met een meerjarig programma verder uit te bouwen. We willen een goede, toegankelijke en betaalbare zorg tot stand brengen. Armoedebestrijding is een absolute prioriteit voor deze regering. 11 procent van de Vlamingen leven onder de armoedegrens. Dat is een verontrustend en onaanvaardbaar hoog cijfer en de economische crisis zal zonder ingrijpen tot gevolg hebben dat nog meer mensen er op achteruit gaan. Er is immers een sterk verband tussen armoede en werkloosheid.

De Vlaamse Regering heeft in deze moeilijke tijden een belangrijke opdracht maar wij kunnen het niet alleen aan.

Het is door samenwerking, door krachtenbundeling, in het bijzonder met de sociale partners, het verenigingsleven en met het middenveld in brede zin, dat de zo noodzakelijke transformatie van Vlaanderen mogelijk wordt. Transformatie die ervoor moet zorgen dat Vlaanderen klaar staat als de crisis voorbij is en waarbij ingezet wordt op talentontwikkeling, innovatie, internationaal ondernemen en solidariteit.

De voorbije weken is trouwens overduidelijk gebleken dat het brede maatschappelijk veld in Vlaanderen zich bewust is van de ernst van de situatie. Men beseft dat we nog niet uit de moeilijke economische situatie zijn en dat de nieuwe Vlaamse Regering doortastend zal moeten optreden.

De nieuwe Vlaamse regering wil de toekomst en het welzijn van de Vlamingen verzekeren. Met dit regeerakkoord kiezen we voor een weldoordachte strategie – met name de uitvoering van het Pact 2020 in het kader van Vlaanderen in Actie (ViA) – en dit met overlegde plannen van aanpak waaraan concrete acties zijn gekoppeld.

Het is de vaste overtuiging van deze regering dat Vlaanderen er alle belang bij heeft dat het financieel gezond blijft. Daarom volgen we een besparingspad op de uitgaven met het oog op het bereiken een begrotingsevenwicht in 2011. De terugval van de inkomsten voor de Vlaamse begroting als gevolg van de economische crisis verplichten ons om keuzes te maken in de uitgaven en selectief te zijn. We besparen minimaal op investeringen maar voeren een beleid gericht op efficiëntiewinsten. De bestaande jobkorting maken we selectiever.

Voor de periode 2012–2014 realiseren we een begrotingsevenwicht maar geen overschotten.

Op die manier hebben we ruimte en tijd om het nieuwe beleid dat opgenomen is in dit regeerakkoord te implementeren. Dat nieuwe beleid vereist in de meeste gevallen immers een decretale onderbouw.

De Vlaamse Regering bestrijdt actief verder de economische crisis. De goede, de juiste maatregelen die al genomen werden, verdienen continuïteit. Tegelijkertijd wordt van het relanceplan “Herstel het vertrouwen” overgeschakeld naar een duurzaam werkgelegenheidsplan, in overleg met de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties in het najaar, en een duurzaam investeringsplan.

Met een duurzaam werkgelegenheidsplan maken we werk van meer maatwerk, zowel bij de begeleiding van de werkzoekenden als aan de zijde van de invulling van de vacatures en de dienstverlening aan bedrijven. We werken versterkt aan de vervulling van knelpuntvacatures. We breiden de intensieve begeleiding van werkzoekenden die het nodig hebben uit en maken werk van maatwerkprojecten.

Het Persoonlijk OntwikkelingsPlan wordt een instrument en een stimulans voor loopbaanbegeleiding en competentie-management. Bedrijven en inzonderheid de KMO's worden ondersteund op het vlak van competentie-ontwikkeling.

Alle talenten moeten zich beter kunnen ontplooiën op de arbeidsmarkt, in het bijzonder ook kansengroepen en vrouwen. We voorzien een structureel aanbod van welzijn-werk-trajecten voor mensen met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt.

Bij het begin van deze legislatuur stellen we een meerjarig investeringsplan op dat gebaseerd is op drie pijlers. Vooreerst rechtstreekse kapitaalsinvesteringen in een Vlaams energiebedrijf en ter ondersteuning van de economie, bijvoorbeeld via innovatieve groeibedrijven, waar we een multiplier effect realiseren. We gaan over tot publiek-private samenwerking waar dat een meerwaarde oplevert. We voorzien rechtstreekse aanvullende overheidsinvesteringen met een directe weerslag op de tewerkstelling.

Aldus voorzien we in belangrijke investeringen op het vlak van bijvoorbeeld hernieuwbare energievoorziening, innovatieve economie, mobiliteitsinfrastructuur, schoolgebouwen en in zorginfrastructuur. We zorgen ervoor dat de procedures voor het verkrijgen van vergunningen sneller worden afgerond.

Deze regering voert het Pact 2020 in het kader van Vlaanderen in Actie uit om de toekomst te winnen.

Ook uitstekend onderwijs heeft verder vernieuwing nodig. Met de doorbraak lerende Vlaming werken we aan de toekomst van ons onderwijs : het gaat hierbij om een cultuur van de persoonlijkheidsontwikkeling met kansen voor elk talent, over de valorisatie van competenties, over een aantrekkelijke school, met een moderne infrastructuur, met mogelijkheden voor levenslang leren voor leerlingen én voor leraren.

Talent ontwikkel je niet alleen op school en daarom bouwen we brede bruggen tussen het onderwijs en de sociaal-economische omgeving.

We zetten het beleid van meer gelijke kansen voor onze kinderen en jongeren verder.

Zeer belangrijke concrete elementen en aandachtspunten van het beleid voor de komende legislatuur zijn : de vernieuwing van het secundair onderwijs, het wegwerken van het lerarentekort, meer kleuterparticipatie, levenslang leren, verdere rationalisatie, optimalisatie van het landschap van het hoger onderwijs, het doortrekken van de inspanningen voor de onderwijsinfrastructuur.

We willen het DNA van de Vlaamse economie grondig vernieuwen. Om onze welvaart en welzijn in de toekomst veilig te stellen, moeten we in Vlaanderen kunnen blijven beschikken over ondernemers, over bedrijven die voluit inzetten op talentontwikkeling, innovatie en internationaal ondernemen.

De financiering van bedrijfsinvesteringen op peil houden en zelfs verhogen, blijft in deze periode van crisis een zeer belangrijk aandachtspunt. De participatiemaatschappij PMV zal verschillende instrumenten activeren en uitbouwen : we richten een tweede ARKimedea-fonds op; we breiden de winwin-lening uit; we ontwikkelen verder het verstrekken van achtergestelde leningen door PMV voor investeringen van innovatieve- en groeibedrijven; we ondersteunen Vlaamse groeibedrijven en versterken de investeringen in

de sociale economie.

Met de Gazellesprong begeleiden we KMO's naar internationale doorgroei

We willen een stimulerend omgevingskader voor het ondernemen tot stand brengen. We voeren een sterk beleid over opvolging en overname en passen de bestaande regeling voor vrijstelling van successierechten voor familiale ondernemingen aan. Met een kaderdecreet ruimtelijke economie willen we een coherent en samenhangend ruimtelijk economisch beleid voeren. De gemeenten krijgen voldoende autonomie om KMO-zones en woongebieden te realiseren. In het kader van een partnerschap met steden en gemeenten stimuleren we een bedrijfsvriendelijk lokaal beleid

De Vlaamse Regering zal in deze legislatuur de bestaande overheidsinstrumenten heroriënteren om een vergroening van de economie te realiseren. Door middel van een meer gerichte ecologiepremie versnellen we de toepassing van duurzame bedrijfsprocessen in onze economie. We registreren de fiscale stimulansen en richten ze naar de doelstelling van een groene economie. In de schoot van PMV wordt een Groen Investeringsfonds opgericht.

We bieden ruimte en mogelijkheden aan de landbouwsector om zich verder economisch te ontwikkelen en we stimuleren de duurzame omschakeling van onze visserijvloot. We versterken het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds als motor van vernieuwing, innovatie en verduurzaming in de landbouw- en agrovoedingssector.

Een nieuw innovatiepact is nodig om de transformatie van het Vlaams economisch weefsel tot stand te brengen. Het gaat daarbij om een positieve coalitie van overheid, kennis- en wetenschapsinstellingen, hoger onderwijs en bedrijfsleven om in te zetten op innovatie, vernieuwing, specialisatie. Samen met de focus op speerpunt domeinen, realiseren we hierdoor een wetenschapsbeleid met maatschappelijke meerwaarde en gericht op duurzame werkgelegenheidscreatie en de vergroening van de economie.

We onderschrijven de 3%-norm voor onderzoek en ontwikkeling. We wenden het hoger onderwijs aan als motor voor innovatie en financieren het daarvoor.

We verbeteren ons innovatie-instrumentarium ten behoeve van kmo's, zodat innovatie in een brede betekenis zich meer en beter verspreidt over alle sectoren, bedrijfstypes en maatschappelijke geledingen.

Met de doorbraak slimme draaischijf van Europa willen we het mobiliteitssysteem drastisch verbeteren om de negatieve effecten op onze economie, onze gezondheid en ons milieu aan te pakken en tegelijk onze logistieke positie in West-Europa te verbeteren. Hiervoor zullen we onder meer onze infrastructuur verbeteren en verduurzamen en nieuwe klemtonen leggen voor het openbaar vervoer, gericht op woon-werkverkeer en plaatsen met een grote vervoersvraag.

We zetten het uitvoeringstraject van missing links verder zoals eerder beslist, zodat aan het einde van deze legislatuur het wegwerken van nagenoeg alle geselecteerde missing links in uitvoering is.

De Vlaamse Regering stimuleert met het Flanders Port Area-project de samenwerking tussen de havens. De maritieme toegang moet blijvend worden verbeterd rekening houdend met de ontwikkelingen in de scheepvaart.

De doorbraak groen en dynamisch stedengewest beschermt en versterkt de nog resterende open ruimte, dit in combinatie met het antwoord op de vraag naar voldoende betaalbare woningen. We plaatsen duurzaamheid centraal in bouwen, wonen en leven. We richten een Vlaams energiebedrijf op om de technologische opportuniteiten van groene energie maximaal te benutten. We nemen de nodige maatregelen om zowel de Europese als de decretale doelstellingen voor energie-efficiënte, warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie te realiseren. We verruimen het afvalbeleid tot een duurzaam materialenbeleid en we maken verder werk van een integraal waterbeleid. Vervuilde kankers in steden en in buitengebied pakken we verder aan. We maken voort werk van de brownfield ontwikkeling via brownfieldconvenanten.

We willen betaalbaar en kwalitatief wonen voor iedereen realiseren. Het decreet Grond- en Pandenbeleid voeren we integraal en onverkort uit. We ondersteunen verder de eigendomsverwerving en besteden eveneens aandacht aan de huurmarkt.

Deze Vlaamse Regering wil volop inzetten op een warme samenleving. Wij willen de ontplooiingskansen van de mensen bevorderen en de sociale banden tussen mensen versterken. Alle gezinnen, maar ook het vrij initiatief en het vrijwilligerswerk zijn daarbij steunpilaren van ons Vlaams maatschappelijk bestel en worden dan ook actief ondersteund.

De Vlaamse samenleving moet een solidaire samenleving zijn, ook wanneer de budgettaire middelen schaars zijn. Om tegemoet te komen aan de toenemende zorgvragen heeft de Vlaamse regering een zorgplan met meerjarenprogrammatie voor een gerichte uitbreiding in de thuiszorg, de sector van de personen met een handicap en de jeugdzorg.

Om een krachtig en vernieuwd sociaal beleid vorm te geven zal een basisdecreet Vlaamse sociale bescherming worden gerealiseerd. Dit basisdecreet bevat alvast volgende onderdelen: de bestaande zorgverzekering; een systeem van maximumfactuur in de thuiszorg; een Vlaamse hospitalisatieverzekering; een nieuwe regeling voor de financiële ondersteuning van kinderen; een nieuw systeem van begrenzing van de kosten in de residentiële ouderenzorg.

We werken een kaderdecreet kinderopvang uit en realiseren een groeipad in de kinderopvang wat op termijn ertoe leidt dat iedereen een recht op kinderopvang kan uitoefenen.

We voeren een sterk beleid van eerstelijnsgezondheidszorg en een doeltreffend preventiebeleid. De planning van het medisch aanbod stemmen we in dialoog met de organisaties van de zorgverstrekkers beter af op de zorgnoden bij de bevolking. De rol van de wijkgezondheidscentra in kansarme buurten wordt versterkt.

De Vlaamse Regering neemt haar verantwoordelijkheid op t.a.v. de groeiende groep van oudere burgers. Het Vlaams ouderenbeleidsplan wordt geëvalueerd en een nieuw plan wordt opgemaakt. Voor de actieve senioren is het belangrijk de inspanningen voor een volwaardige participatie aan het beleid verder te zetten. Voor de zorgbehoevende ouderen is het zeer belangrijk dat uitvoering wordt gegeven aan het woonzorgdecreet.

Vlaanderen vergrijst niet enkel maar verkleurt ook. De aanwezigheid van meerdere culturen in onze samenleving is een feit, waar we positief mee aan de slag willen gaan. We hebben respect voor de

verscheidenheid van de verschillende individuen en groepen en willen alle kansen geven om zich te emanciperen in een niet-discriminerende samenleving. Het inburgeringsproces is daarbij essentieel. De Vlaamse regering wenst ook een genderevenwichtige samenleving.

De Vlaamse Regering focust, conform het Pact 2020, op inclusie van doelgroepen. In nauw overleg met het middenveld wordt een masterplan opgesteld voor de evenredige participatie van alle doelgroepen aan alle domeinen van het maatschappelijk leven. Er worden bijzondere inspanningen gedaan voor het bevorderen van de werkgelegenheid en de overheid moet daarbij het goede voorbeeld geven.

We zien de inburgering van nieuwkomers en oudkomers als een kans tot meer solidariteit en meer respect, tot meer dialoog; kortom tot meer samen-leven in Vlaanderen. Kennis van het Nederlands blijft daarbij cruciaal. Taal en verdraagzaamheid moeten ervoor zorgen dat de sociale integratie een balans wordt van respect voor de eigen identiteit en een erkenning van de samenleving waarin men leeft.

Een warme samenleving vereist een intensieve bestrijding van de armoede. Het armoedebeleid moet een inclusief beleid zijn en vergt een integrale, gecoördineerde aanpak. Daarom voorzien we een nieuw actieplan armoedebestrijding. Ondertussen voorzien we in het regeerakkoord in alle beleidsdomeinen hefboomen om armoedesituaties te voorkomen en/of terug te dringen. Dit is bijvoorbeeld het geval in de hoofdstukken die betrekking hebben op werkgelegenheidsbeleid, onderwijs, huisvesting, welzijns- en gezondheidszorg, energie, cultuur en sport, toerisme.

Voor de Vlaamse Regering vormen het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk, ongeacht de sector, een belangrijk aandachtspunt. We voorzien een geactualiseerd charter met de Verenigde Verenigingen. Er wordt een meerjarenplan voor culturele infrastructuur opgemaakt en we voorzien een versterking en betere afstemming en samenwerking van de grote Vlaamse cultuurinstellingen. We maken werk van een "Collectie Vlaanderen".

De jongeren vormen de toekomst van Vlaanderen en daarom stellen we een jongerenpact op.

Naast een beleid dat gericht is op een zo groot mogelijke sportparticipatie moeten de inspanningen op het vlak van de topsport worden voortgezet.

We willen dat alle Vlamingen kunnen participeren aan toerisme en voorzien in een voldoende groot aanbod sociaal toerisme in eigen land. De Vlaamse Regering zal een vernieuwend strategisch beleidsplan Toerisme ontwikkelen om Vlaanderen als duurzame toeristische bestemming op de internationale kaart te zetten. We investeren in een sterke Vlaamse openbare omroep. De digitale kloof moet weggewerkt worden.

Niet alleen op economisch vlak maar ook op bestuurlijk vlak is Vlaanderen aan een transformatie toe. We willen een krachtige, compacte Vlaamse overheid tot stand brengen. Goede dienstverlening met het sneller verlenen van de vergunningen staat centraal samen met het efficiënt beheer van processen en procedures binnen de overheid.

De Vlaamse regering zal sterk inzetten op de verbetering van de eigen binnenlandse organisatie en op het partnerschap tussen Vlaanderen en de lokale besturen. De bestuurskracht van de lokale besturen wordt versterkt en de planlast verder verminderd. Er komen goede taakafspraken met de lokale en provinciale besturen zodat het aantal interveniërende bestuurslagen per beleidssector gereduceerd wordt tot maximaal twee.

De Vlaamse regering zal een actieve aanwezigheidspolitiek voeren in Europees en internationaal verband. We positioneren ons sterk in Europa en benutten volop de kansen die het Europees voorzitterschap biedt om een positief imago van Vlaanderen kracht bij te zetten. We voeren een actief buitenlands beleid en bouwen culturele, publieks- en economische diplomatie uit. We versterken onze inzet en onze solidariteit voor ontwikkelingslanden.

De Vlaamse regering blijft van oordeel dat een grondige staatshervorming een noodzakelijk instrument is en blijft voor een beleid dat meer op maat is van de deelstaten, m.a.w. aangepast aan hun noden en specifieke beleidsvoorkeuren en met financiële verantwoordelijkheid. Door een staatshervorming kunnen alle overheden krachtiger beleidsinstrumenten verwerven om een antwoord te bieden op de belangrijke economische en budgettaire uitdagingen. Alle overheden hebben m.a.w. een gemeenschappelijk belang bij een institutionele hervorming maar ook een gedeelde verantwoordelijkheid om de problemen aan te pakken.

De regering zet zich dan ook verder in voor het bereiken van een effectieve en efficiënte staatsstructuur, met sterke dynamische deelstaten, die daarvoor bijkomende instrumenten krijgen en tegelijkertijd via samenwerkingsverbanden de handen in mekaar slaan met als referentie de voorstellen die door de vorige Vlaamse regering zijn geformuleerd. De zgn. Octopusnota van de vorige Vlaamse Regering formuleert onze Vlaamse wensen nog altijd op een goede wijze.

Ondertussen maakt de Vlaamse regering maximaal gebruik van haar bevoegdheden binnen het grondwettelijk en wettelijk kader. Op die manier wil ze een beleid te voeren dat Vlaanderen aansluiting geeft bij de kopgroep in Europa en voor de toekomst van Vlaanderen zorgt.

Wij bouwen daarbij ook verder een sterke, positieve band uit met Brussel, onze hoofdstad, die omwille van zijn Europese en internationale rol een belangrijke troef is. In ons beleid hebben we bijzondere aandacht voor de noden die er zijn bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs, kinderopvang, welzijns- en gezondheidszorg

Het beleid van de Vlaamse Regering in de Vlaamse Rand wordt verder versterkt. We zetten alle bestaande instrumenten daarvoor versterkt in en maken het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand op verschillende manieren meer zichtbaar en herkenbaar.

Voorzitter,
Dames en Heren;

Als je weet wat je doel is, moet je alleen nog de weg daarheen volgen. De nieuwe Vlaamse regering heeft een duidelijk doel : van Vlaanderen een innovatieve, duurzame en solidaire samenleving maken, open voor de internationale samenleving. We willen ons engageren om daarvoor de komende vijf jaar voluit onze verantwoordelijkheid op te nemen. En we hebben een duidelijke strategie en concrete maatregelen om dat doel te bereiken. Voor de uitvoering van dat programma vraagt de regering vandaag uw vertrouwen.